

Protokół posiedzenia Rady Naukowej Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego
z dnia 22 listopada 2024 r.

N-SN07-001-21/2024

UNIWERSYTET SZCZECIŃSKI
RADA NAUKOWA
Wydziału Prawa i Administracji
ul. G. Narutowicza 17A, 70-240 Szczecin
tel. 91 444 28 26

PROTOKÓŁ
posiedzenia
Rady Naukowej
Wydziału Prawa i Administracji
Uniwersytetu Szczecińskiego
- obrona rozprawy doktorskiej
mgr Karoliny Ewy Słotwińskiej
22 listopada 2024 r. (piątek)
godz. 12.00

**PROTOKÓŁ
POSIEDZENIA RADY NAUKOWEJ WYDZIAŁU PRAWA I ADMINISTRACJI
UNIwersYTETU SZCZECIŃSKIEGO W DNIU 22 LISTOPADA 2024 R.**

Część JAWNA

Głos zabrał Przewodniczący Rady Naukowej Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego dr hab. Zbigniew Kuniewicz, prof. US (zwany w dalszej części protokołu *Przewodniczącym*), który po otwarciu zdalnego posiedzenia powitał członków Rady Naukowej Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego oraz osoby uczestniczące w posiedzeniu. Następnie poinformował, że posiedzenie poświęcone jest publicznej obronie rozprawy doktorskiej mgr Karoliny Słotwińskiej pt. „Charakter prawny zasady legalizmu w międzynarodowym prawie karnym”. **Przewodniczący** przedstawił i powitał Recenzentów pracy: prof. dr. hab. Jerzego Menkesa, dr hab. Joannę Nowakowską-Małusecką, prof. UŚ oraz dr. hab. Bartłomieja Krzana, prof. UW. **Przewodniczący** wskazał, że funkcję promotora w przewodzie pełni dr hab. Ewelina Cała-Wacinkiewicz, prof. US, zaś protokolanta – mgr Dariusz Zagrodzki.

Przewodniczący przedstawił sylwetkę Doktorantki wskazując, że mgr Karolina Słotwińska jest absolwentką Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, a studia na kierunku Prawo ukończyła w 2012 r. W 2019 r. rozpoczęła studia w szkole Doktorskiej. Od 2023 r. jest zatrudniona na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego na stanowisku asystenta. Jest Członkiem Zespołu Badawczego Prawa Międzynarodowego Publicznego i Prawa Unii Europejskiej. W swoim dorobku ma pięć publikacji naukowych, organizację wielu konferencji naukowych oraz uczestnictwo w nich.

Przewodniczący poinformował, że Rada Naukowa Wydziału Prawa i Administracji US na posiedzeniu, które odbyło się w dniu 20 września 2024 r. podjęła uchwałę, w której przyjęła rozprawę doktorską mgr Karoliny Ewy Słotwińskiej i dopuściła ją do publicznej obrony.

Przewodniczący stwierdził *quorum*, a następnie poprosił Doktorantkę o przedstawienie głównych tez rozprawy doktorskiej.

Głos zabrała mgr Karolina Ewa Słotwińska i wygłosiła autoreferat, który stanowi załącznik do niniejszego protokołu.

Przewodniczący podziękował mgr Karolinie Słotwińskiej i poprosił pierwszego Recenzenta, prof. dr. hab. Jerzego Menkesa o przedstawienie recenzji.

Głos zabrał Recenzent prof. dr hab. Jerzy Menkes

Prof. dr hab. Jerzy Meneks wyraził wdzięczność za powołanie go na recenzenta w przewodzie doktorskim na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, podkreślając, że jest to dla niego zaszczyt. Profesor wskazał również na osobistą satysfakcję, jaką sprawia mu możliwość uczestnictwa w tym konkretnym przewodzie, gdyż od wielu lat miał okazję obserwować rozwój naukowy Doktorantki.

Recenzent zaznaczył, że recenzja liczy osiem stron i z uwagi na ograniczenia czasowe nie będzie jej szczegółowo omawiał, gdyż wszyscy obecni mieli możliwość zapoznania się z jej treścią. Profesor bardzo wysoko ocenił wybór tematu rozprawy, wskazując na jego znaczenie i wagę zarówno w aspekcie teoretycznym, jak i praktycznym. Zwrócił uwagę na wysoką jakość realizacji celu badawczego oraz wkład Doktorantki w rozwój dyscypliny, co było podstawą do sformułowania wniosku o wyróżnienie rozprawy doktorskiej.

Prof. Jerzy Meneks podkreślił, że choć w recenzji odniósł się do pewnych elementów pracy, które uznał za niekonieczne z punktu widzenia wymogów rozprawy doktorskiej, to w pełni spełniające wymagania formalne stawiane tego typu pracom. Zaznaczył również, że rozprawa wnosi istotny wkład w rozwój nauki oraz podtrzymał wszystkie pozytywne oceny zawarte w swojej recenzji.

Podsumowując, recenzent złożył wniosek o wyróżnienie pracy doktorskiej, wyrażając jednocześnie podziękowania dla Promotor dr hab. Eweliny Cała-Wacinkiewicz, prof. US oraz Rady Wydziału za powołanie go na recenzenta w tym przewodzie.

Recenzent sformułował pod adresem Doktorantki następujące pytania:

1. Czy treść normatywna zasady legalizmu jest wystarczająca? Czy dzięki tej treści normatywnej zasady legalizmu możliwa jest realizacja sprawiedliwości w procesie?
2. Czy w praktyce sądy, które orzekają na podstawie międzynarodowego prawa karnego stosują zasadę legalizmu? Jeśli tak, to w jakim stopniu?

Głos zabrał Przewodniczący, który podziękował Recenzentowi, oraz poprosił kolejną Recenzentkę dr hab. Joanna Nowakowska-Małusecka, prof. UŚ o przedstawienie recenzji.

Głos zabrała Recenzentka dr hab. Joanna Nowakowska-Małusecka, prof. UŚ

Dr hab. Joanna Nowakowska-Małusecka, prof. UŚ wyraziła wdzięczność za możliwość pełnienia roli recenzentki i podkreśliła, iż jest to dla niej zaszczyt. Profesor wskazała na przyjazne relacje pomiędzy Wydziałem Prawa Uniwersytetu Szczecińskiego a Wydziałem Prawa, z którym jest związana. Jednocześnie zaznaczyła, że zna Doktorantkę od wielu lat i wysoko ceni jej wiedzę, kompetencje merytoryczne, zdolności organizacyjne oraz cechy osobiste.

Recenzentka podkreśliła ambitny charakter rozprawy doktorskiej, która dotyczy tematyki międzynarodowego prawa karnego – dziedziny bliskiej jej własnym badaniom naukowym. Przyznała, że początkowo miała obawy co do możliwości sprostania przez Doktorantkę trudnemu zadaniu, jednak zostały one rozwiane już podczas lektury rozprawy. Profesor zwróciła uwagę na logiczny i konsekwentny tok rozumowania zawarty w pracy, a także na przystępny i precyzyjny język prawniczy, którym rozprawa została napisana.

Prof. Nowakowska-Małusecka zauważyła, że rozprawa, mimo swojego teoretycznego charakteru, wnosi istotny wkład do praktyki międzynarodowego prawa karnego oraz krajowego prawa karnego. Podkreśliła również, że Doktorantka wykorzystwała bogaty materiał orzeczniczy, w tym wyroki międzynarodowych trybunałów karnych, co świadczy o wszechstronności i staranności badawczej.

Recenzentka wyraziła uznanie dla precyzyjnie sformułowanych celów i hipotez badawczych oraz zastosowanej metodologii, które oceniła jako zgodne z wymogami nauk prawnych. Pozytywnie oceniła również formalną stronę pracy, w tym starannie sporządzoną bibliografię, wskazując na wysoki poziom warsztatu naukowego Doktorantki.

Podsumowując, prof. Joanna Nowakowska-Małusecka podtrzymała wszystkie pozytywne oceny zawarte w recenzji i złożyła wniosek o wyróżnienie pracy doktorskiej. Wyraziła przekonanie, że rozprawa spełnia wszystkie wymogi ustawowe stawiane pracom doktorskim i stanowi znaczący wkład w rozwój nauki międzynarodowego prawa karnego.

Recenzentka sformułowała pod adresem Doktorantki następujące pytania:

1. W jaki sposób widzi Pani wpływ międzynarodowego prawa praw człowieka na kształtowanie się zasad odpowiedzialności karnej jednostki? Jak ten wpływ się przejawia? Jak on oddziałuje na działalność jednostki?
2. Czy zasada *ne bis in idem* jest elementem zasady legalizmu? Czy jest to zasada prawa karnego? Jeśli tak, to jak wygląda w międzynarodowym prawie karnym?
3. Jak Pani rozumie pojęcie „pomyślności świata” w kontekście wartości i celów międzynarodowego prawa karnego, szczególnie w odniesieniu do preambuły Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego?

Głos zabral Przewodniczący, który podziękował Recenzentce oraz poprosił o przedstawienie recenzji dr hab. Bartłomieja Krzana, prof. UW r.

Głos zabral Recenzent dr hab. Bartłomiej Krzan, prof. UW r.

Dr hab. Bartłomiej Krzan, prof. UW r, wyraził swoją wdzięczność za powierzenie mu roli recenzenta w przewodzie doktorskim Pani magister Karoliny Słotwińskiej, podkreślając, że jest to dla niego zaszczyt. Profesor zaznaczył, że rozprawa jest pracą bardzo elegancką w swoim charakterze prawniczym, dotyczącą fundamentalnych zagadnień z zakresu międzynarodowego prawa karnego. Wskazał, że choć praca ma silnie teoretyczny charakter, nie umniejsza to jej znaczenia praktycznego, co było widoczne zarówno w samej treści dysertacji, jak i podczas autoprezentacji Doktorantki.

Prof. Krzan podkreślił, że rozprawa Pani Doktorantki ukazuje przemyślane założenia badawcze oraz logiczny tok rozumowania, które budzą podziw czytelnika. Dodał, że jako recenzent, podobnie jak pozostali recenzenci, zgłaszał różne uwagi, jednak całość pracy ocenił jako ponadprzeciętne dokonanie naukowe. Zaznaczył, że praca nie jest szampowa ani standardowa, lecz świadczy o dojrzałości naukowej Autorki oraz ogromnym wysiłku włożonym w jej przygotowanie.

Profesor odniósł się do zgłoszonych uwag krytycznych, zaznaczając, że są one jedynie wskazówkami, które mogą być pomocne przy ewentualnej publikacji pracy. Wyraził przekonanie, że praca powinna zostać wydana drukiem, a jej wartość naukowa oraz oryginalność zasługują na szerokie uznanie. Zachęcił do publikacji, mimo trudności związanych z finansowaniem tego rodzaju przedsięwzięć, podkreślając, że w pracy zawarto kwestie, które mogą stanowić istotny wkład do międzynarodowego piśmiennictwa w zakresie prawa karnego.

Podsumowując, prof. Bartłomiej Krzan wyraził swoje uznanie dla Doktorantki i jej rozprawy, wskazując, że praca spełnia najwyższe standardy naukowe. Podkreślił również, że lektura rozprawy momentami przywoływała wrażenie prowadzenia dialogu z wybitnymi przedstawicielami nauki prawa, co świadczy o wyjątkowości tej pracy. Wyraził przekonanie, że praca wnosi znaczący wkład w rozwój nauki i w pełni zasługuje na pozytywne rozstrzygnięcie przewodu doktorskiego.

Recenzent sformułował pod adresem Doktorantki następujące pytania:

1. Jakby Pani widziała związek legalizmu z możliwością pociągnięcia do odpowiedzialności karnej w ramach naruszania norm ochrony środowiska naturalnego? (ta 'eko-rzeź')
2. Czy wyobraża sobie Pani sytuacje, gdy zbrodnie ekologiczne byłyby potraktowane jako zbrodnie przeciwko ludzkości?

Następnie *Przewodniczący* otworzył dyskusję, a także przypomniał, że pytania Doktorantce może zadawać każda osoba obecna na posiedzeniu Rady.

Głos zabrał dr hab. Pasquale Policastro, prof. US, który sformułował następujące pytanie:

Czy przenoszenie rakiet balistycznych na zasadzie umowy *nuclear sharing* jest zgodne z zasadą legalizmu?

Głos zabrał dr hab. Mariusz Nawrocki, prof. US, który sformułował następujące pytania:

1. Jaki jest stosunek dwóch zasad: zasady legalizmu i zasady *nullum crimen sine lege*?
2. Jak zasada *nullum crimen sine lege* jest postrzegana w polskim porządku prawnym, a jak w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka?

Głos zabrała dr Adriana Tomczyk, która sformułowała następujące pytania:

1. W jaki sposób Pani rozumie moralność. Czy moralność i etyka są synonimami?
2. Jakie relacje zachodzą między normami prawnymi a moralnymi?
3. Czy i w jakim zakresie wykorzystwała Pani publikacje z zakresu teorii i filozofii prawa? Jak Pani rozumie koncepcję Dworkina w odniesieniu do zasady legalizmu?

Głos zabrała Doktorantka i udzieliła odpowiedzi na zadane pytania.

W odpowiedzi na pytania prof. dr hab. Jerzego Menkesa:

Doktorantka, odpowiadając na pytania, przedstawiła szczegółowe wyjaśnienia dotyczące zasady legalizmu w kontekście międzynarodowego prawa karnego, odwołując się do treści swojej rozprawy doktorskiej. W odpowiedzi na pierwsze pytanie dotyczące tego, czy treść normatywna zasady legalizmu jest wystarczająca do realizacji idei sprawiedliwości, Doktorantka wskazała na dwa zaproponowane w rozprawie ujęcia tej zasady: restrykcyjne oraz relatywizowane treścią norm prawa. Zaznaczyła, że w ujęciu restrykcyjnym zasada legalizmu w mniejszym stopniu realizuje ideę sprawiedliwości, zwłaszcza jeśli uwzględnić ograniczenie do norm prawa stanowionego, pomijając normy prawa zwyczajowego, które są kluczowe w międzynarodowym prawie karnym. Natomiast ujęcie relatywizowane, obejmujące zarówno normy prawa stanowionego, jak i prawa zwyczajowego, pozwala na pełniejszą realizację idei sprawiedliwości, zwłaszcza w odniesieniu do społecznego aspektu odpowiedzialności za naruszenie norm prawa międzynarodowego.

Odpowiadając na drugie pytanie dotyczące stosowania zasady legalizmu przez międzynarodowe sądy karne, mgr Karolina Słotwińska dokonała przeglądu orzecznictwa trzech głównych trybunałów międzynarodowych. W odniesieniu do Międzynarodowego Trybunału Wojskowego w Norymberdze podkreśliła, że zasada legalizmu była kluczowym odniesieniem przy ustalaniu, czy w momencie popełnienia zbrodni istniały normy prawa międzynarodowego zakazujące określonych czynów. Trybunał wykorzystywał tę zasadę, aby potwierdzić legalną podstawę odpowiedzialności karnej za zbrodnie nazistowskie.

Przechodząc do trybunałów ad hoc, Doktorantka wskazała, że oprócz spełniania funkcji potwierdzenia istnienia podstawy prawnej odpowiedzialności karnej, zasada legalizmu była wykorzystywana do dookreślania norm prawa międzynarodowego, szczególnie w przypadkach, gdy znamiona czynów zabronionych były niedookreślone lub stanowiły katalog otwarty. W tym kontekście zasada legalizmu służyła jako narzędzie interpretacyjne, pozwalające na precyzyjne wyznaczenie podstaw prawnych oraz znamion czynów zabronionych.

Na zakończenie, mgr Słotwińska odniosła się do orzecznictwa Międzynarodowego Trybunału Karnego, wskazując, że zasada legalizmu pełni tu rolę reguły interpretacyjnej, wykorzystywanej do doprecyzowania norm i wskazania prawidłowej interpretacji dokonywanej przez sędziów. Zaznaczyła, że takie podejście wynika ze szczególnego charakteru Międzynarodowego Trybunału Karnego, który jako stały trybunał działający na podstawie Statutu Rzymskiego został powołany z myślą o przyszłości, a nie konkretnym konflikcie zbrojnym.

Doktorantka podkreśliła ewolucję zasady legalizmu w orzecznictwie międzynarodowych trybunałów karnych, wskazując na jej zmienną funkcję, dostosowaną do specyfiki poszczególnych trybunałów i rozwijających się potrzeb prawa międzynarodowego.

W odpowiedzi na pytania dr hab. Joanny Nowakowskiej-Małuseckiej, prof. UŚ:

Mgr Karolina Słotwińska, odpowiadając na pytania prof. Joanny Nowakowskiej-Małuseckiej, wskazała na dwa rodzaje wpływu międzynarodowego prawa praw człowieka na międzynarodowe prawo karne.

Pierwszy aspekt odnosi się do ochrony wartości wynikających z międzynarodowego prawa praw człowieka. Międzynarodowe prawo karne, poprzez odpowiedzialność karną jednostek, zabezpiecza katalog wartości chronionych przez prawo praw człowieka. Jest to wyraz wzajemnego przenikania się tych dwóch dziedzin prawa w zakresie ochrony podstawowych praw i wolności.

Drugi aspekt dotyczy ochrony praw osób oskarżonych o zbrodnie międzynarodowe. Międzynarodowe prawo praw człowieka gwarantuje oskarżonym prawo do rzetelnego procesu, co jest fundamentem sprawiedliwego wymiaru sprawiedliwości, również w kontekście zbrodni międzynarodowych. Zasada legalizmu, stanowiąca jedną z podstawowych zasad prawa karnego, wywodzi się także z międzynarodowego prawa praw człowieka, w szczególności z art. 15 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych oraz art. 7 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.

Odpowiadając na pytanie dotyczące zasady *ne bis in idem*, mgr Słotwińska zauważyła, że mieści się ona w kategorii zasad legalizmu i stanowi jej istotny element. Wskazała, że zasada ta ma największe

znaczenie w kontekście stałego sądownictwa międzynarodowego, na przykład Międzynarodowego Trybunału Karnego, który funkcjonuje niezależnie od konkretnych konfliktów zbrojnych. W stałym sądownictwie karnym zasada *ne bis in idem* znajduje swoje pełne zastosowanie, zwłaszcza w sytuacjach, w których dana osoba mogłaby być sądzona na podstawie przepisów nowo wprowadzonych w prawie krajowym bądź przez inne sądy. Natomiast w przypadku trybunałów powoływanych ad hoc, zasada ta może być marginalizowana ze względu na ich szczególny i ograniczony cel, którym jest osądzenie sprawców określonych zbrodni związanych z konkretnymi konfliktami zbrojnymi.

Mgr Słotwińska odniosła się także do klauzuli „pomyślności świata”, definiując ją jako ogólną zasadę (klauzulę generalną), która odnosi się do budowania pokojowego i bezpiecznego świata w przyszłości. W jej rozumieniu, pomyślność świata oznacza działania skierowane na osiągnięcie trwałego pokoju i bezpieczeństwa, które są istotne nie tylko w bieżących działaniach, ale także w długoterminowej perspektywie.

Podsumowując swoje rozważania, mgr Słotwińska podkreśliła, że zarówno międzynarodowe prawo karne, jak i międzynarodowe prawo praw człowieka, stanowią filary ochrony podstawowych wartości i praw w społeczności międzynarodowej, przy jednoczesnym poszanowaniu praw osób oskarżonych oraz dążeniu do globalnego pokoju i stabilności.

W odpowiedzi na pytanie dr hab. Bartłomieja Krzana, prof. UW.

Mgr Karolina Słotwińska, odpowiadając na pytanie prof. Bartłomieja Krzana dotyczące związku zasady legalizmu z ochroną środowiska naturalnego, odniosła się do regulacji zawartych w Statucie Rzymskim Międzynarodowego Trybunału Karnego. Podkreśliła, że w katalogu zbrodni międzynarodowych określonych w Statucie Rzymskim brak jest odrębnego przestępstwa skierowanego przeciwko środowisku naturalnemu. Jedynie w kontekście zbrodni wojennych znajduje się odniesienie do szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu, jednak wyłącznie w sytuacjach konfliktu zbrojnego. Nie istnieje natomiast osobna kategoria zbrodni międzynarodowej, która bezpośrednio chroniłaby środowisko naturalne.

Doktorantka wskazała również na istniejące inicjatywy mające na celu wprowadzenie do międzynarodowego prawa karnego nowego typu zbrodni – tzw. ekobójstwa (ecocide). Zaznaczyła, że takie działania są podejmowane przez różne ruchy oddolne i organizacje, które wystąpiły z propozycją włączenia tej kategorii do katalogu zbrodni międzynarodowych. Niemniej, jak wskazała, ostateczna decyzja w tej kwestii należy do państw będących stronami Statutu Rzymskiego.

Odnosząc się do prawa międzynarodowego w szerszym kontekście, mgr Słotwińska podkreśliła, że zarówno w prawie stanowionym, jak i w prawie zwyczajowym można znaleźć normy zakazujące działań przeciwko środowisku naturalnemu. Zwróciła uwagę na istnienie licznych konwencji międzynarodowych, które regulują kwestie związane z ochroną środowiska i które mogą stanowić potwierdzenie istnienia takich norm. Odniosła się także do prawa zwyczajowego, wskazując, że analiza norm w tym zakresie – z uwzględnieniem kryteriów takich jak *opinio iuris* – mogłaby potwierdzić istnienie norm prawa zwyczajowego zakazujących działań przeciwko środowisku naturalnemu.

Jednakże Doktorantka zauważyła, że nawet jeśli takie normy zostałyby zidentyfikowane, ich egzekwowanie pozostaje utrudnione ze względu na brak wpisania ich do katalogu zbrodni

międzynarodowych oraz brak dedykowanego trybunału zajmującego się wyłącznie przypadkami naruszeń środowiska naturalnego. Wskazała, że powołanie takiego trybunału mogłoby być istotnym krokiem w kierunku skutecznej ochrony środowiska w ramach międzynarodowego prawa karnego.

Odpowiadając na pytanie, czy zbrodnie przeciwko środowisku mogłyby zostać zakwalifikowane jako zbrodnie przeciwko ludzkości bez konieczności wprowadzania nowej kategorii, mgr Słotwińska wskazała, że rozszerzająca interpretacja znamion zbrodni przeciwko ludzkości mogłaby pozwolić na uwzględnienie działań przeciwko środowisku naturalnemu. Podkreśliła jednak, że takie podejście wymagałoby dalszych analiz i rozważań.

Na zakończenie zaznaczyła, że w swoim podejściu dostrzega potencjał do wypracowania norm peremptoryjnych dotyczących ochrony środowiska na gruncie prawa międzynarodowego. Wyraziła także otwartość na dalsze badania w tym zakresie, zgodnie z sugestiami prof. Bartłomieja Krzana.

W odpowiedzi na pytanie dra hab. Pasqule Policastro, prof. US:

Doktorantka wyjaśniła, że w świetle prawa międzynarodowego przenoszenie broni jądrowej może być legalne, jeśli nie narusza obowiązujących traktatów, takich jak NPT. Odpowiedzialność w przypadku naruszenia takich norm ponosi państwo, jako podmiot prawa międzynarodowego, które może zostać objęte sankcjami.

Zaznaczyła również, że prawo międzynarodowe nie przewiduje indywidualnej odpowiedzialności karnej jednostek za samo przenoszenie broni jądrowej. Takie działania mogłyby jednak zostać powiązane z innymi zbrodniami międzynarodowymi, np. zbrodniami wojennymi.

W odpowiedzi na pytanie dra hab. Mariusza Nawrockiego, prof. US:

Doktorantka przedstawiła swoje stanowisko w odniesieniu do pytania prof. Mariusza Nawrockiego dotyczące relacji między zasadą legalizmu a zasadą *nullum crimen sine lege*. Podkreśliła, że w swojej pracy traktuje zasadę legalizmu jako szeroką kategorię pojęciową, obejmującą konglomerat kilku zasad, w tym zasadę *nullum crimen sine lege*. Zaznaczyła, że wartością chronioną przez zasadę legalizmu jest działanie zgodne z prawem, a sama zasada legalizmu obejmuje szereg pomniejszych zasad, które wspólnie ją współtworzą. Wskazała również, że zasada *nullum crimen sine lege*, razem z zasadą *nulla poena sine lege*, stanowi normatywny trzon zasady legalizmu, choć sama zasada legalizmu ma szerszy zakres.

Odnosząc się do różnic w postrzeganiu zasady legalizmu w polskim prawodawstwie i orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPCz), mgr Słotwińska wskazała, że w polskim systemie prawnym zasada ta ma charakter restrykcyjny, podczas gdy w orzecznictwie ETPCz ujmowana jest w sposób zrelatywizowany. Zgodziła się z tezą profesora, że ETPCz prezentuje bardziej „luźne” podejście do zasady legalizmu, co znajduje wyraz w tym, że podstawę przypisania odpowiedzialności karnej mogą stanowić nie tylko normy prawa stanowionego, ale także normy prawa zwyczajowego.

Mgr Słotwińska odniosła się również do przykładów orzeczeń ETPCz, w szczególności tych dotyczących Zjednoczonego Królestwa, gdzie podkreślano, że prawo (ang. *law*), będące podstawą

przypisania odpowiedzialności, może obejmować zarówno normy stanowione, jak i zwyczajowe. Wskazała, że Trybunał w ten sposób rozszerza interpretację zasady legalizmu, co różni się od bardziej restrykcyjnego podejścia przyjętego w polskim prawodawstwie.

W odpowiedzi na pytanie dr Adrianny Tomczyk:

Doktorantka w swojej odpowiedzi podkreśliła konieczność rozróżnienia między etyką a moralnością. Wskazała, że etyka odnosi się do zasad postępowania ustalonych w ramach danej grupy społecznej, natomiast moralność wynika z wewnętrznych przekonań jednostki i jej chęci postępowania w określony sposób.

Odnosząc się do zasad prawa, doktorantka wyjaśniła, że w swoich rozważaniach oparła się na filozoficznych podstawach, które traktują zasady prawa jako normatywne przejawy wartości. Te filozoficzne założenia stanowiły fundament dla wyprowadzenia definicji zasady legalizmu, określenia jej wartości oraz ustalenia, co zasada ta chroni.

Podkreśliła, że wartością chronioną przez zasadę legalizmu, a zarazem przedmiotem jej ochrony, jest działanie zgodne z literą prawa – wartość, którą społeczność międzynarodowa uznaje za istotną do ochrony.

Głos zabrał Przewodniczący, kierując do uczestników posiedzenia zapytanie o ewentualne dalsze pytania bądź chęć wypowiedzi. Zgłosił się **dr hab. Pasquale Policastro, prof. US**, który zabrał głos *ad vocem*:

Profesor Pasquale Policastro wyraził uznanie dla wypowiedzi Doktorantki. Zaznaczył jednak, że w sytuacji związanej z tzw. „nuclear sharing” osoba otrzymująca rozkaz mogłaby odmówić jego wykonania, powołując się na formułę Radbrucha. Profesor podkreślił znaczenie tego zagadnienia i wyraził podziękowanie za poruszenie wieloaspektowego tematu.

Głos ponownie zabrał Przewodniczący, kierując do uczestników posiedzenia zapytanie o ewentualne dalsze pytania bądź chęć wypowiedzi. W związku z brakiem dalszych zgłoszeń **Przewodniczący** zamknął dyskusję. Następnie poinformował uczestników posiedzenia, że dalsza część obrad ma charakter niejawny i poprosił osoby nieuprawnione oraz Doktorantkę o opuszczenie sali.

CZEŚĆ NIEJAWNA

Głos zabrał Przewodniczący i otworzył dyskusję nad oceną przebiegu publicznej obrony rozprawy doktorskiej mgr Karoliny Ewy Słotwińskiej.

Głos zabrał Recenzent, prof. Jerzy Menkes, [REDAKTOR]

Głos zabrała dr hab. Joanna Nowakowska-Małusecka, [REDAKTOR]

[REDACTED]

Głos zabrał dr hab. Bartłomiej Krzan, prof. UWr, [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Głos zabrał dr hab. Pasquale Policastro, prof. US, [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Głos zabrał dr hab. Mariusz Nawrocki, prof. US, [REDACTED]

[REDACTED]

Głos zabrał Przewodniczący, który zarządził głosowanie w sprawie uchwały o przyjęciu publicznej obrony rozprawy doktorskiej Pani mgr Karoliny Ewy Słotwińskiej.

Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia publicznej obrony rozprawy doktorskiej mgr Karoliny Ewy Słotwińskiej

Uprawnionych: 13

Obecnych: 8

Głosy nieważne: 1

lp.	imię i nazwisko	tak	nie	wstrzymał się
1.	mgr Karolina Ewa Słotwińska	8	0	0

Przewodniczący stwierdził, że Rada Naukowa Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego przyjęła publiczną obronę rozprawy doktorskiej mgr Karoliny Ewy Słotwińskiej.

Głos zabrał Przewodniczący, informując o kolejnym głosowaniu w sprawie nadania stopnia naukowego doktora, skierował do uczestników posiedzenia pytanie o chęć wypowiedzi zanim zostanie zarządzone głosowanie w tej sprawie. Nikt z obecnych na posiedzeniu nie wyraził woli zabrania głosu, po czym nastąpiło głosowanie.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania stopnia doktora w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki prawne mgr Karolinie Ewie Słotwińskiej

Uprawnionych: 13

Obecnych: 9
Głosy nieważne: 0

lp.	imię i nazwisko	Tak	nie	wstrzymał się
1.	mgr Karolina Ewa Słotwińska	9	0	0

Przewodniczący stwierdził, że Rada Naukowa Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego nadała mgr Karolinie Ewie Słotwińska stopień doktora w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki prawne.

Uprawnionych: 13
Obecnych: 9
Głosy nieważne: 0

Przewodniczący poddał pod głosowanie wnioszek o wyróżnienie rozprawy doktorskiej

lp.	imię i nazwisko	Tak	nie	wstrzymał się
1.	mgr Karolina Ewa Słotwińska	8	0	1

Przewodniczący zakończył część niejawną posiedzenia i poinformował zgromadzonych, że posiedzenie przechodzi teraz w część jawną.

CZĘŚĆ JAWNA

Głos zabrał Przewodniczący i poinformował Doktorantkę, że Rada Naukowa Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego podjęła dwie uchwały. W pierwszej Rada przyjęła publiczną obronę rozprawy doktorskiej Pani mgr Karoliny Ewy Słotwińskiej, a następnie w drugiej uchwale Rada, działając na podstawie obowiązujących regulacji ustawowych oraz aktów wewnętrznych obowiązujących w Uniwersytecie Szczecińskim, postanowiła nadać Pani mgr Karolinie Ewie Słotwińskiej stopień naukowy doktora w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki prawne. Ponadto zgodnie z ostatnią uchwałą Rada Wydziału postanowiła wyróżnić rozprawę doktorską. Podkreślił, że uchwała ta wchodzi w życie z chwilą jej podjęcia, serdecznie gratulując dr Karolinie Ewie Słotwińskiej.

Głos zabrała dr Karolina Ewa Słotwińska, wyrażając serdeczne podziękowania wszystkim obecnym na obronie rozprawy doktorskiej, ze szczególnym uwzględnieniem Recenzentów, których oceny uznała za niezwykle inspirujące i motywujące do dalszego rozwoju naukowego. Podkreśliła, że czuje się zaszczycona, mogąc otrzymać opinie od wybitnych autorytetów, które stały się impulsem do podejmowania kolejnych wyzwań badawczych.

Doktorantka złożyła także podziękowania na ręce Przewodniczącego oraz całej Radzie Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego za możliwość zaprezentowania wyników swoich badań i

ich życzliwe przyjęcie. Wyraziła wdzięczność społeczności akademickiej wydziału za wsparcie w trakcie całego procesu przygotowań, szczególnie dziękując swoim przyjaciołom – zarówno obecnym na miejscu, jak i tym, którzy śledzili obronę online.

Szczególne podziękowania skierowała do swojej rodziny, w tym rodziców, męża i dzieci, za ich nieustające wsparcie i wiarę w jej możliwości. Na zakończenie dr Słotwińska wyraziła głęboką wdzięczność swojej Promotorce - dr hab. Ewelina Cała-Wacinkiewicz, prof. US, doceniając jej zaangażowanie, życzliwość oraz nieocenioną rolę mentora w procesie naukowego rozwoju. Podkreśliła, że jest jej niezwykle wdzięczna za całą pracę i troskę, które Promotorka włożyła w jej kształcenie.

Głos zabrała **dr hab. Ewelina Cała-Wacinkiewicz, prof. US**, która podziękowała społeczności Wydziału Prawa i Administracji i pogratulowała dr Karolinie Słotwińskiej za obronę z pięknym stylem.

Głos zabrał prof. dr hab. Jerzy Menkes, który wyraził swoje gratulacje pod adresem Doktorantki, podkreślając jej rozwój, który odbywał się pod opieką promotorki. Jednocześnie skierował słowa uznania do całego wydziału, zaznaczając, że doktorantka jest nie tylko osobą, która obroniła wspaniale obroniła doktorat, ale także wartościowym członkiem społeczności akademickiej wydziału. Podkreślił, że jej wkład wykracza poza samą obronę pracy doktorskiej i stanowi przykład zaangażowania w życie naukowe i akademickie.

Na zakończenie, profesor Menkes, opierając się na wieloletniej obserwacji jej rozwoju zawodowego i osobistego, pogratulował wydziałowi posiadania tak zaangażowanego i godnego naśladowania pracownika, który stanowi przykład akademickiego oddania i identyfikacji ze swoją społecznością.

Głos zabrał Przewodniczący, który pogratulował Pani Promotor, podziękował Recenzentom rozprawy doktorskiej za trud przygotowania recenzji, jak też za udział w dzisiejszym posiedzeniu Rady Naukowej Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego oraz wszystkim zebranych, a następnie - wobec wyczerpania porządku obrad - zamknął posiedzenie Rady.

Protokolant

mgr Dariusz Zagrodzki

Przewodniczący Rady Naukowej
Wydziału Prawa i Administracji
Uniwersytetu Szczecińskiego

prof. dr hab. Zbigniew Kuniewicz

Załącznik:

1. autoreferat.